

NOTAT

8. marts 2024

24/02415-4

Udvalgt praksis om klageberettigelse fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet på området for miljøvurdering af konkrete projekter fra august 2018 til februar 2024

Om identificering og udvælgelse af relevante klagesager

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har identificeret 16 klagesager i perioden fra august 2018 og frem til i dag, hvor følgende kumulative kriterier er opfyldt:

- klagesag efter miljøvurderingsloven, som bl.a. gennemfører VVM-direktivet,
- der er foretaget en vurdering af klageadgang ud fra kriteriet ”enhver med retlig interesse i sagens udfald”, der følger af miljøvurderingsloven, og
- Miljø- og Fødevarerklagenævnet har meddelt afslag på klageadgang.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har ud fra de anførte 16 klagesager udvalgt otte sager, som gennemgås nærmere i det følgende. Klagesagerne er udvalgt ud fra følgende supplerende kriterier:

- der er tale om et arealmæssigt større projekt,
- projektet påvirker en bredere kreds, og
- projektet udgør et større indgreb i den omgivende natur.

Afslutningsvis i notatet er medtaget klagesagen vedrørende det seneste projekt efter miljøvurderingsloven om ”Rostadion på Bagsværd Sø”. Der er tale om et nyt projekt, og dermed ikke samme projekt som i Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af den 30. september 2015 (NMK-34-00494), hvor nævnet afviste klagen.

Liste over udvalgte klagesager

Sag 19/06808 2 (Gasrørledning Baltic Pipe)

Sag 19/08001 3 (Affaldshåndteringsvirksomhed)

Sag 19/08631 4 (Asfaltproducerende virksomhed)
Sag 20/04066 4 (Vindmølleprojekt ved Tolstrup)
Sag 20/05393 5 (Udvidelse af biogasanlæg med tilknyttede anlæg)
Sag 21/00474 5 (Sikkerhedsvold ved skydebaneanlæg)
Sag 21/09871 6 (Klimatilpasningsanlæg)
Sag 22/07412 6 (Etablering af naturnationalpark)
Sag 18/05034 (Bagsværd Rostadion II)

De anførte klagesager gennemgås nærmere herunder.

Gennemgang af udvalgte klagesager

Miljø- og Fødevarerklagenævnet foretager en konkret vurdering af klageadgangen i de enkelte sager ud fra det i miljøvurderingsloven fastsatte kriterium, der gennemfører klageadgangen, som denne er bestemt efter VVM-direktivet og Århus-konventionen samt den deraf udledte praksis fra EU-Domstolen henholdsvis Århus-konventionens Compliance Committee.

I Miljø- og Fødevarerklagenævnets vurdering af klageadgang efter kriteriet ”enhver med retlig interesse i sagens udfald” indgår særligt følgende forhold:

- Væsentligheden af de gener, som det omhandlede projekt indebærer i forhold til klager,
- Karakteren af klagers interesse i forhold til det konkrete projekt, og
- Om der i forhold til klager foreligger særlige forhold, som indebærer, at netop klager påvirkes særligt af det konkrete projekt.

Sag [19/06808](#) (Gasrørledning Baltic Pipe)

Sagen vedrørte etablering af en gasledning tværs over Jylland, Fyn og Sjælland, som skulle forbinde rørledningen Europipe II i Nordsøen med rørledninger i Polen. Klager var en kommune, som gasledningen skulle passere. Kommunen havde blandt andet anført, at billigere naturgas modarbejder incitamentet til CO₂-neutrale løsninger, og anførte, at den var klageberettiget på borgernes vegne. Kommunen henviste i den forbindelse til Urgenda-sagen fra Holland, hvor den hollandske regering blev pålagt at nedbringe sin CO₂-udledning med henvisning til, at klima er en menneskeret.¹ Nævnet vurderede, at klager ikke var berørt væsentligt af projektet, og at klagers interesse var af ideel karakter.

---

¹ Stichting Urgenda v. De Staat Der Nederlanden, C/09/456689/HA ZA 13-1396, 24. juni 2015, ECLI:NL:GHDHA:2018:2610, 9. oktober 2018, og ECLI:NL:HR:2019:2007, 20. december 2019.

Fra afgørelsen:

”Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at Middelfart Kommune ikke er klageberettiget. Nævnet har i sin vurdering lagt vægt på aktualiteten og væsentligheden af de gener, som det konkrete projekt indebærer netop for klager. I vurdering har nævnet endvidere lagt vægt på, at en mere ideel interesse hos kommunen i, at der ikke sker en øget CO₂ -udledning i Danmark som følge af etableringen af en ny gasforsyningsforbindelse til et andet EU-medlemsland, ikke kan begrunde en tilstrækkelig interesse efter miljøvurderingsloven.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker, at Urgenda-sagen, [7] herunder de hollandske domstoles fortolkning af den Europæiske Menneskerettighedskonvention, ikke medfører, at klager må anses for at have en tilstrækkelig interesse i nærværende sag. Det er endvidere nævnets opfattelse, at de to sager ikke er sammenlignelige.”

Der var fire øvrige klager ud fra kriteriet ”enhver med retlig interesse i sagens udfald ”, der klagede over projektet. De fire klager blev realitetsbehandlet, da klagerne i disse sager var klageberettigede (19/06805, 19/06806, 19/06809, 19/06807). Rørledningen skulle passere igennem tre af klagernes ejendomme. Den sidste klage var blevet indgivet af en lokal borgergruppe. Sagen om miljøvurdering af Baltic Pipe-projektet blev ophævet og hjemvist på grund af manglende belysning af påvirkning af bilag IV-arter, jf. den nationale gennemførelse af habitatdirektivet.

Sag 19/08001 (Affaldshåndteringsvirksomhed)

Sagen vedrørte udvidelse af en affaldsvirksomhed. Klager boede ca. 4 km fra projektområdet, og nævnet vurderede, at han ikke ville blive påvirket af projektet hverken visuelt, trafikalt eller støjmæssigt. Der forelå ikke i sagen særlige personlige forhold for klager.

Fra afgørelsen:

”Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at klager ikke er klageberettiget. Nævnet har herved lagt vægt på, at klager bor ca. 4 km i luftlinje fra projektområdet, at klagers bopæl og projektområdet adskilles af et større boligområde, hvorfor der ikke er visuel forbindelse mellem området og klagers ejendom, og at klager ikke i særlig grad vil være berørt af trafik, støj eller andre gener fra projektet. Nævnet finder på den baggrund, at

klager ikke er berørt i et omfang, der medfører, at klager har en retlig interesse i sagens udfald.”

Sag [19/08631](#) (Asfaltproducerende virksomhed)

Sagen vedrørte etablering af en asfaltvirksomhed. Klager boede ca. 1,3 km fra projektområdet, og nævnet vurderede, at klager ikke vil blive påvirket af trafik fra projektet, da klagers bopæl og projektområdet blev adskilt af en motorvej og et boligområde. Der forelå ikke i sagen særlige personlige forhold for klager.

Fra afgørelsen:

”Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at klager ikke er klageberettiget. Nævnet har herved lagt vægt på afstanden mellem klagers bolig og projektområdet, at klagers bopæl og projektområdet adskilles af Hillerødmotorvejen og et boligområde, og at klager ikke i særlig grad vil være berørt af trafik fra projektet. Nævnet finder på den baggrund, at klager ikke er berørt i et omfang, der medfører, at klager har en retlig interesse i sagens udfald.”

Der var fire øvrige klager ud fra kriteriet ”enhver med retlig interesse i sagens udfald ”, der klagede over projektet. De fire klager blev realitetsbehandlet, da klagerne i disse sager var klageberettigede (19/04602, 19/04612, 19/06151). Klagerne var tre vandværker i forening, en gruppe af omboende i forening (hvor den nærmeste boede ca. 450 m fra projektet og der var åbent land og en motorvej mellem klagers bopæl og projektområdet) og en grundejerforening. Nævnet gav ikke medhold i klage.

Sag [20/04066](#) (Vindmølleprojekt ved Tolstrup)

Sagen vedrørte opstilling af tre vindmøller med en maksimal totalhøjde på 149,9 meter. Klager boede ca. 3,4 km fra den nærmeste vindmølle, og nævnet vurderede, at klager ikke ville blive berørt væsentligt visuelt. Der forelå i sagen ikke særlige personlige forhold for klager.

Fra afgørelsen:

”Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at klager ikke er klageberettiget. Nævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at klagers bolig og ejendom ligger ca. 3,4 km fra den nærmest opstillede vindmølle, samt at klagers bopæl og projektområdet adskilles af læhegn. Det er derfor nævnets vurdering, at den visuelle påvirkning for

klager ikke vil være væsentlig. Nævnet finder på den baggrund, at klager ikke er berørt i et omfang, der medfører, at klager har en retlig interesse i sagens udfald.”

En anden klagesag over samme vindmølleprojekt blev realitetsbehandlet (20/04068). Denne klager var omboende og boede ca. 800 m fra vindmøllerne. Den pågældende blev vurderet klageberettiget ud fra påvirkningerne fra vindmøllerne ved denne klagers bolig og ejendom. Nævnet stadfæstede afgørelsen.

Sag 20/05393 (Udvidelse af biogasanlæg med tilknyttede anlæg)

Sagen vedrørte en væsentlig udvidelse af et eksisterende biogasanlæg med tilknyttede anlæg i form af to reaktortanke, et hygiejniseringsanlæg og en substrattank samt en forøgelse af eksisterende plansilo. Klager var et vandværk i området, og nævnet vurderede, at klager ikke ville blive påvirket, da klager ikke indvandt grundvand under projektområdet.

Fra afgørelsen:

”Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at klager ikke er klageberettiget. Nævnet har herved lagt vægt på, at projektområdet ikke ligger inden for indvindingsoplandet til klagers indvindingsboring, hvilket betyder, at eventuelt spild eller udslip fra biogasanlægget ikke kan påvirke det grundvand, klager indvinder. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at det forhold, at klager modtager vand fra et andet vandværk, som indvinder vand fra et indvindingsopland ved projektområdet, ikke udgør en tilstrækkelig tilknytning til projektet til, at klager har en retlig interesse i afgørelsen.”

Sag 21/00474 (Sikkerhedsvold ved skydebaneanlæg)

Sagen vedrørte etablering af en sikkerhedsvold ved et skydebaneanlæg. Klager boede ca. 1,35 km fra projektet, og nævnet vurderede, at sikkerhedsvolden ikke ville indebære en miljømæssig påvirkning af klager, herunder i forhold til støj. Der forelå ikke i sagen særlige personlige forhold for klager.

Fra afgørelsen:

”Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at klager ikke er berørt i et omfang, så klager har en retlig interesse i sagens udfald, og klager er således ikke klageberettiget i medfør af miljøvurderingslovens § 50, stk. 1. Nævnet

har herved lagt vægt på at der er ca. 1.350 meter mellem klagers ejendom nord-øst for skydebaneanlægget og sikkerhedsvolden, og at sikkerhedsvolden placeres syd for anlægget. Nævnet har endvidere lagt vægt på, der ikke foreligger oplysninger om, at projektet forventes at have nogen miljømæssig påvirkning i forhold til klagers ejendom, herunder i forhold til støj.”

Sag [21/09871](#) (Klimatilpasningsanlæg)

Sagen vedrørte et større klimatilpasningsprojekt bestående af tre bygværker og en sluse. Klager boede ca. 1 km fra nærmeste bygværk i projektet, og havde blandt andet henvist til, at klager som borger i den pågældende kommune ville komme til at betale for klimasikringen. Nævnet vurderede, at der ikke ville være miljømæssige påvirkninger ved klagers bolig, og at interessen i ikke at bidrage økonomisk som borger, var af så generel og politisk karakter, at klager ikke var klageberettiget. Der forelå ikke i sagen særlige personlige forhold for klager.

Fra afgørelsen:

”Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at klager ikke er klageberettiget. Nævnet har herved lagt vægt på, at klagers ejendom ligger ca. 1 km fra det nærmeste bygværk, som projektet omfatter, og at der ikke foreligger oplysninger i forbindelse med klagen om, at projektet forventes at have nogen miljømæssig påvirkning i forhold til klagers ejendom. Nævnet finder endvidere, at klagers interesse i som borger i Holstebro Kommune ikke at bidrage til projektets finansiering via opkrævning af forbrugsafgifter for vand og spildevand eller som skatteborger har en sådan generel og politisk karakter, at der ikke foreligger en tilstrækkelig interesse efter miljøvurderingsloven. Det gælder også, for så vidt angår klagers interesse i projektet som bruger af kommunens natur.”

En anden klage over samme projekt blev realitetsbehandlet. Klager var den landsdækkende forening, Danmarks Naturfredningsforening, (21/10121). Nævnet ophævede tilladelsen og hjemviste til fornyet behandling som følge manglende belysning af påvirkning på bilag IV-arter og vandområder, jf. den nationale gennemførelse af habitatdirektivet og vandrammedirektivet.

Sag [22/07412](#) (Etablering af naturnationalpark)

Sagen vedrørte etableringen af en naturnationalpark. Klager boede ca. 6

km fra projektområdet. Nævnet vurderede, at projektet ikke ville medføre miljømæssige påvirkninger af klager. Der forelå ikke i sagen særlige personlige forhold for klager.

Fra afgørelsen:

”Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at klager ikke har den fornødne retlige interesse i sagens udfald til at være klageberettiget. Nævnet har herved lagt vægt på, at klagers ejendom ligger ca. 6 km fra afgrænsningen til Naturnationalpark Gribskov, og at der ikke foreligger oplysninger i forbindelse med klagen om, at projektet forventes at have nogen miljømæssig påvirkning i forhold til klagers ejendom.”

Der var to øvrige klager, der klagede over projektet. De to klager blev realitetsbehandlet, da klagerne i disse sager var klageberettigede (22/07411, 22/07413). Klager var henholdsvis en landsdækkende forening og en gruppe af omboende i forening, hvoraf den nærmeste boede ca. 150 m fra projektområdet med en mindre jernbane og spredt beplantning imellem. Nævnet gav ikke medhold i klagerne.

Sag [18/05034](#) (Bagsværd Rostadion II)

Sagen vedrørte opgradering af rostadion på Bagsværd Sø. Klager var den landsdækkende forening Danmarks Naturfredningsforening, som blev anset for klageberettiget. Nævnet ophævede afgørelsen, da den ikke længere var aktuel, idet der ikke ville kunne opnås dispensationer fra fredningen, som omfatter Bagsværd Sø, til at etablere det ansøgte projekt.

Sagen vedrørte en efterfølgende afgørelse af 12. december 2017 om et nyt projekt efter miljøvurderingsloven om ”Rostadion på Bagsværd Sø II”, og der er dermed ikke tale om en klage over den samme afgørelse, som Natur- og Miljøklagenævnet afviste den 30. september 2015 (NMK-34-00494).